

Full diocesà

7 de desembre del 2025

p4 — Actuacions Patrimoni Cultural 2025

p6 — IX Informe FOESSA

Festa de la Immaculada Concepció

El 8 de desembre, l'Església celebra la solemnitat de la Immaculada Concepció de Maria, un dels dogmes més estimats pels fidels. Aquesta veritat de fe ens recorda que la Mare de Déu, des del primer instant de la seva existència, va ser preservada de tota taca de pecat original per gràcia especial de Déu, amb vista a la seva missió com a Mare del Salvador. Maria és, així, la criatura més pura, tota santa, preparada per a acollir el Fill de Déu.

La festa té arrels molt antigues: ja era celebrada a l'Orient des del segle VIII i a l'Occident des del segle XI, com a expressió de la fe viva del poble cristià. El dogma va ser proclamat pel papa Pius IX el 8 de desembre de 1854 amb la butlla *Ineffabilis Deus*, confirmant allò que els fidels havien cregut durant segles. Aquesta solemnitat és, doncs, una ocasió per a renovar la nostra confiança en Maria, model de santedat i signe de l'amor misericordiós de Déu.

Que la Puríssima ens inspire a viure amb cor net, esperança ferma en Crist i disponibilitat per a fer la voluntat de Déu, tal com va practicar ella. Celebrem aquesta festa amb alegria, participant en l'eucaristia i posant sota la seva protecció les nostres famílies, les nostres comunitats i el món sencer. Maria, Immaculada, pregueu per nosaltres!

Immaculada Concepció. Església de l'Oratori de Sant Felip Neri de Vic

«Accepteu-vos els uns als altres com el Crist us ha acceptat, donant així glòria a Déu»

Diumenge II d'Advent / Cicle A

Lectura del llibre d'Isaïes

Aquell dia, la soca de Jesè tallada traurà un rebrot, naixerà un plançó de les seves arrels. L'Esperit del Senyor hi reposarà: esperit de saviesa i d'enteniment, esperit de consell i de valentia, esperit de coneixement i de reverència del Senyor, i tindrà les delícies a reverenciar el Senyor. No judicarà per les aparences ni decidirà pel que senti dir; farà justícia als desvalguts, sentenciarà amb raó a favor dels pobres del país. Un reny de la seva boca abatrà el violent, una alenada dels seus llavis matarà l'injust. S'armarà de justícia la cintura, se cenyirà de lleialtat. El llop conviurà amb l'anyell, la pantera jaurà amb el cabrit, pasturaran junts el vedell i el lleó, i un nen petit els guiarà; es faran amigues l'óssa i la vaca, les seves cries jauran plegades i el lleó menjarà farratge com els bous; les criatures jugaran sobre el cau de l'escurçó, els nens ficaran la mà dins l'amagatall de la serp. Ningú no serà dolent ni farà mal en tota la meua muntanya sagrada, perquè el coneixement del Senyor haurà omplert el país com l'aigua que cobreix la conca del mar. Aquell dia, els estrangers vindran a consultar el rebrot de Jesè que s'alçarà dret com a bandera dels pobles, i el lloc on residirà serà ple de glòria. (11,1-10)

Salm responsorial

Que el benestar floreixi als seus dies, i mesos i anys abundi la pau.
[71]

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Roma

Germans, tot el que diuen les Escriptures és per instruir-nos a nosaltres, perquè la força i el consol que elles ens donen ens ajudin a mantenir la nostra esperança. Que Déu, que us encoratja i us conforta, us concedeixi també d'estar d'acord en Jesucrist, perquè, ben avinguts de cor i de llavis, glorifiqueu Déu, el Pare de Jesucrist, el nostre Senyor. Per això accepteu-vos els uns als altres com el Crist us ha acceptat, donant així glòria a Déu. Vull dir que Crist es posà al servei del poble jueu per mantenir la veracitat de Déu, ja que calia complir les promeses fetes als patriarques, però si els altres pobles glorifiquen Déu, és per pura bondat. Ho diu l'Escriptura: «Us lloaré entre les nacions, cantaré al vostre nom.» (15,4-9)

Lectura de l'evangelí segons sant Mateu

Per aquells dies vingué Joan Baptista, que predicava així al desert de Judea: «Convertiu-vos, que el Regne del cel és a prop.» És d'ell, que deia el profeta Isaïes: «Una veu crida en el desert: "Obriu una ruta al Senyor, aplaneu-li el camí".» Joan duia una capa de pèl de camell, es cobria amb una pell la cintura i el seu aliment eren llagostes i mel boscana. Anaven a trobar-lo de Jerusalem, de tot arreu de la Judea i de tota la regió del Jordà, confessaven els seus pecats i es feien batejar per ell al riu Jordà.

Però quan veié que molts dels fariseus i dels saduceus venien a fer-se batejar, els va dir: «Cria d'escurçons, qui us ha ensenyat mai com podreu fugir de la justícia que s'acosta? Demostreu amb fets que us voleu convertir. No visqueu refiats pensant que sou fills d'Abraham, que Déu pot donar fills a Abraham fins i tot d'aquestes pedres. Ara la destrals ja està clavada a l'arrel dels arbres, i ja sabeu que l'arbre que no dona bons fruits és tallat i llençat al foc. Jo us batejo només amb aigua perquè us convertiu, però el qui ve després de mi és més poderós que jo, tan poderós que no sóc digne ni d'aguantar-li el calçat. Ell us batejarà amb l'Esperit Sant i amb foc. Ja té la pala a les mans per ventar la seva era; el seu blat, l'entrarà al graner, però la palla, la cremarà en el foc que no s'apaga.» (3,1-12)

«Convertiu-vos,
que el Regne del
cel és a prop»

Ell fa noves totes les coses

Andrey Castrillón, prev.

L'Advent ens recorda, any rere any, que Déu mai no abandona el seu poble i que el futur no és un abisme incert, sinó un camí que Ell mateix va obrint davant nostre. En la primera lectura, el profeta Isaïes ens mostra el cor del projecte diví: el Senyor enviarà aquell sobre qui reposa el seu Esperit, perquè la pau torni a brollar a la terra i la vida recuperi la seva harmonia primera. No és un somni impossible; és la fidelitat de Déu que, pacientment, guia la història i compleix la seva paraula. Isaïes ens ensenya a mirar més enllà de les aparences. Quan tot sembla endurit i dividit, ell anuncia una creació reconciliada: el llop i l'anyell pasturant junts, l'infant jugant prop del cau de la serp. Força i fragilitat, depredador i presa, conviuen sense por. En aquestes imatges batega una certesa profunda: Déu no renuncia a nosaltres. El món que ell vol ja germina, silencios, sota la crosta de les nostres ferides. També nosaltres hem de deixar que aquesta esperança arrel·li dins el cor. Cal aprendre a veure la realitat amb ulls de fe, fins i tot quan la paciència s'esgota, quan les preocupacions pesen i la flama de l'esperança sembla minvar. L'Advent ens posa davant un misteri senzill i humil: Déu ve així, com llavor caiguda en bona terra, com alè discret, com un futur que es deixa esperar per desvetllar-nos. Per això la veu de Joan Baptista ressona tan clara: «Prepareu el camí del Senyor.» Preparar-lo és obrir-li espai dins nostre: curar ferides, parlar amb veritat, fer-nos propers als qui pateixen, deixar que l'Esperit guiï els nostres desigs més profunds. La conversió no és quelcom forçat, sinó que neix d'un cor disponible que es deixa modelar per Déu i aprèn a reconèixer la seva petjada, capaç de fer noves totes les coses.

La imatge

Joan Baptista cridava amb força: «Convertiu-vos, perquè el Regne del cel és a prop.» Volia preparar els cors per a aquell que vindria després d'ell, el qui «batejarà amb l'Esperit Sant i amb foc». Amb contundència, denunciava la falsedat dels fariseus i saduceus, que volien fer passar per bons uns fruits que no ho eren. En aquest temps d'Advent, acollim amb autenticitat la invitació a obrir-nos a Jesucrist.

Sant Joan Baptista (s.XVII). Alejandro de Loarte

Agenda

Lit. hores: Setmana IV

8 dilluns

Immaculada Concepció de la benaurada Verge Maria
—Santa Ester, reina
Gn 3,9-15.20 / Salm 97 /
Ef 1,3-6.11-12 / Lc 1,26-38

9 dimarts

—Sant Joan Dídac, vident de Guadalupe
Is 40,1-11 / Salm 95 / Mt 18,12-14

10 dimecres

La Mare de Déu de Loreto
—Santa Eulàlia i Júlia de Mèrida
Is 40,25-31 / Salm 102 /
Mt 11,28-30

11 dijous

—Sant Damas I, papa
—Santa Maravilla de Jesús, carmelita
Is 41,13-20 / Salm 144 /
Mt 11,11-15

12 divendres

La Mare de Déu de Guadalupe
Is 48,17-19 / salm 1 / Mt 11,16-19

13 dissabte

—Santa Llúcia, vg. Mr.
Sir 48,1-4.9-11 / Salm 79 /
Mt 17,10-13

14 diumenge

Diumenge III d'Advent «Gaudete» /
Cicle A
—Sant Joan de la Creu, carmelita i dr.
Is 35,1-6a.10 / salm 145 /
Jm 5,7-10 / Mt 11,2-11

Què fa el bisbat pel seu patrimoni cultural i religiós?

Repàs de les tasques de creació, restauració, manteniment i difusió durant l'any 2025

Arribats a finals de l'any, a la Delegació Episcopal del Patrimoni Cultural ens agrada fer un repàs d'algunes de les accions que s'han fet, en el nostre bisbat, en favor del patrimoni cultural. Com sempre, han estat intervencions plenes de sentit, professionalitat, estima i esforços per moltes bandes. I n'estem molt contents. Però aquesta dedicació ingent de feligresos, parròquies i tècnics perdria part del seu sentit si no entenguéssim que el patrimoni cultural de l'Església no sols és un patrimoni material, sinó el testimoni viu d'una memòria col·lectiva que es perpetua a través dels seus usos i manifestacions comunitaris. El nostre patrimoni és un «patrimoni total», en què el fet material i immaterial continuen plenament en ús i el patrimoni físic es complementa com a escenari d'un fet immaterial. Aquí, el patrimoni immaterial —la litúrgia, els rituals, els cants, les cerimònies, els gestos— és l'ànima que complementa el patrimoni material. Quan aquests dos se separen, queden desnaturalitzats, en certa manera, i perden malauradament la seva funció. Aquest convit a veure el nostre patrimoni com un patrimoni viu i «total», l'hem traslladat, amb tota l'èmfasi que hem pogut, des del secretariat que reuneix els delegats de patrimoni cultural de les deu diòcesis amb seu a Catalunya, a la Direcció General del Patrimoni Cultural de la Generalitat, ara que està refent l'antiga llei del Patrimoni Cultural, que data de 1992.

L'any 2025 ha estat, pel que fa a intervencions en el patrimoni, un any ben fructífer. Son les nostres comunitats, que viuen aquesta sintonia entre la seva vida i els escenaris que la fan possible, les que empenyen la conservació dels seus aixoplucs materials, que volen que siguin llocs d'acolliment amable i testimonis de la història de la seva comunitat.

Rehabilitacions

Enguany s'han refet moltes teulades: a Sant Cristòfol de Campdevàdol, Claret de Cavallers, Sant Vicenç de Torelló, Santa Maria de Manlleu, Santa Maria de Folgueroles o Sant Julià de Vilatorrada, entre altres. S'han restaurat campanars, com el magnífic campanar romànic de Sant Martí Sescorts o el més humil de la Mare de Déu de la Salut de Vallfogona; s'ha rentat a fons la cara d'unes quantes façanes: la façana principal de la catedral de Sant Pere, la portada romànica de Sant Esteve de Llanars, la façana de la capella del Seminari de Vic o la façana sud de L'Albergueria, un edifici romànic que acull el Centre Cultural del bisbat. S'ha intervingut també en molts interiors: la capella fonda de l'església parroquial de Santpedor, la instal·lació elèctrica de Sant Joan de les Abadesses o la restauració integral, fantàstica, de la capella del Pilar de la catedral de Vic.

5 —actualitat diocesana

Nous projectes

Quan cal realitzar una intervenció important en patrimoni, abans s'ha de fer un bon projecte; enguany hem pogut treballar un seguit de projectes que esperem que vegin la llum l'any vinent: la rehabilitació de teulada de Santa Eulàlia de Puig-oriol i la de Sant Martí de Sesgueioles, la restauració del retaule del Roser de l'església de Sant Pere d'Osor i la restauració del claustre romànic i les pintures de Sert de la catedral de Vic, que prometen ser projectes espectaculars.

Difusió cultural

Hem de sumar a l'aspecte de la restauració material el de la difusió cultural. Com cada any, diverses esglésies del bisbat que tenen una vida cultural i turística activa han treballat plegades en el projecte diocesà «Cases d'Oliba». Aquest projecte vol fomentar la cooperació entre esglésies, ajudar-les en la seva gestió i promoure l'activitat cultural a fi de ser més oberts i presents en la societat. Han estat dotzenes de visites culturals que han permès a molta gent de conèixer a fons la catedral, els monestirs de Sant Joan, Ripoll i l'Estany, la Seu de Manresa, etc. També les diferents institucions del bisbat han tingut un any ple de dinamisme: el Museu Episcopal acaba d'inaugurar una fantàstica exposició temporal, «Els instruments de l'ànima», una mostra de patrimoni antic preparada amb altres museus diocesans de Catalunya; l'Arxiu Episcopal ha continuat digitalitzant els seus fons i L'Albergueria ha organitzat la sorprenent exposició fotogràfica «Aixopluc», de l'artista Marià Dinarès. El bisbat també ha participat en iniciatives més globals, com ara Catalonia Sacra, en l'agenda de la qual es van visitar les marededeus dels Prats de Rei, el santuari de l'Ajuda o l'Arxiu Episcopal de Vic.

Tota aquesta llista és solament a tall d'exemple. Donem-nos gràcies els uns als altres per tanta activitat en favor del nostre patrimoni! L'any vinent, si Déu vol, encara serà més intens i fructífer.

«No solament és un patrimoni material, sinó el testimoni viu d'una memòria col·lectiva»

L'exclusió social afecta 1,35 milions de persones a Catalunya

Redacció

Càritas Catalunya ha presentat l'Informe sobre exclusió i desenvolupament social a Catalunya, elaborat per la Fundació FOESSA, que ofereix una radiografia exhaustiva de les fractures socials al país. L'estudi constata que 1.351.000 persones es troben en situació d'exclusió social, cosa que representa el 17% de la població catalana. A més, 1 de cada 3 persones viu en una situació d'integració precària, amb alt risc de caure en exclusió en un canvi de cicle econòmic.

L'habitatge, principal factor d'exclusió a Catalunya

L'habitatge és avui el principal factor de desigualtat i exclusió social. Segons l'informe, 568.000 llars, on viuen gairebé 2 milions de persones, pateixen precarietat en l'habitatge. De les diferents formes de dificultats amb l'habitatge es destaca que el 13,3% de la població cau en la pobresa severa després de pagar les despeses d'habitatge, i que el 12,6%

viu en amuntegament greu. A més, el 6,3% pateix tinença en precari (habitacions de relloguer, ocupant en cessió o en procés de desnonament), amb la por de ser expulsades de l'habitatge en qualsevol moment. En conjunt, 1 de cada 5 persones viu en situació d'exclusió residencial, entorn d'1,5 milions de persones.

Treballar ja no protegeix de l'exclusió

El nou informe FOESSA alerta que la precarietat laboral és avui un dels principals motors de la fractura social. A Catalunya, 1,4 milions de persones (38% de la població ocupada) viuen en condicions precàries. Treballar ja no garanteix sortir de l'exclusió: el 55,4% de les persones en exclusió social viuen en llars on la persona sustentadora principal té feina, i un 12,4% en llars amb atur de llarga durada. Aquesta situació té un impacte directe en la salut mental i en la qualitat de vida.

Vincles i salut: factors multiplicadors

L'informe subratlla el trencament dels vincles comunitaris: l'aïllament social en exclusió severa s'ha quadruplicat (del 4% al 16%). «Allà on hi ha vincles, l'exclusió és reversible; allà on es trenquen, la dependència s'accelera», afirma Raúl Flores, coordinador del IX informe FOESSA. Participar en xarxes de suport redueix fins a un 30% el risc de malaltia i millora la inclusió. Paral·lelament, creix la població amb malalties greus sense atenció mèdica (del 3% el 2018 al 5% l'any 2024).

Els rostres de l'exclusió

Dones, migrants i infants són els més afectats. Una de cada cinc llars encapçalades per dones viu en exclusió; entre gent d'origen immigrant, la taxa és del 43%, que puja al 75% en situació irregular. Els infants i adolescents són els principals perdedors: 1 de cada 3 està en exclusió social (del 18% l'any 2018 al 33% l'any 2024). Els joves, atrapats en la precarietat i sense accés a l'habitatge, veuen un futur desdibuixat. «No fallen les persones, falla el sistema», recorda Flores, destacant que 3 de cada 4 persones tenen activades estratègies d'inclusió.

Propostes per a revertir la fractura

Salvador Busquets, president de Càritas Catalunya, reclama polítiques integrals: un pacte d'Estat per l'habitatge amb ampliació del parc públic de lloguer, prestació universal per criança a fi de combatre la pobresa infantil i foment dels vincles comunitaris. «No n'hi ha prou amb pedaços: cal un nou model que previngui, protegeixi i transformi», afirma.

Crida a la responsabilitat

Mons. Javier Vilanova, delegat de la Conferència Episcopal Tarraconense, insta a canviar les causes estructurals de la pobresa i garantir drets bàsics. «El sofriment dels altres ens ha d'interpel·lar. No podem mirar cap a una altra banda: és responsabilitat de tots.»

L'Informe FOESSA denuncia una societat més fragmentada, amb l'habitatge i la precarietat laboral com a senyals de la desigualtat

Nova edició del diploma en «Acompanyament en el procés de malaltia»

Ateneu Universitari Sant Pacià

Diploma en acompanyament del procés de malaltia

L'Ateneu Universitari Sant Pacià impartirà a partir del pròxim mes gener una nova edició del diploma en «Acompanyament en el procés de malaltia».

Aquest curs vol capacitar el públic en general i els agents de pastoral de la salut en particular, per a desenvolupar una acció pastoral fonamentada en una sòlida formació filosòfico-humanística i teològica, a més de proporcionar les eines necessàries per a integrar fe i vida, doctrina i praxi en l'acompanyament d'algú en un procés de malaltia.

El títol s'organitza en quatre mòduls: I) Ètica i bioètica, II) Antropologia i sociologia; III) Diversitat religiosa, diversitat cultural i teologia Pastoral, i IV) Acompanyament pastoral hospitalari, comunicació i eines d'acompanyament, psicologia del malalt i gestió del dol; més un treball final pràctic, supervisat per un tutor.

L'horari del curs el dimarts de 16,00 h a 20,30 h, del 13 de gener al 9 de juny. Més informació i matrícula a: secretaria.filosofia@edusantpacia.cat o bé al tel. 93 453 43 38.

L'Ateneu Universitari Sant Pacià és una institució universitària de la Santa Seu a Barcelona que promou la docència i la recerca sobre les àrees del pensament cristià.

Maria, la plena de gràcia

Romà Casanova, bisbe de Vic

El Dicasteri per a la Doctrina de la Fe de la Santa Seu ha lliurat una nota doctrinal, titulada *Mater populi fidelis*, en què vol ajudar a entendre més correctament la devoció i estima a la Mare de Déu. És evident que tot el misteri de Maria de Natzaret està íntimament unit al seu Fill, el nostre Salvador. Aquella expressió tan catòlica que diu *de Maria nunquam satis* té la seva veritat, però no hem d'oblidar que tot en ella i, per tant, en la nostra devoció, ha de ser referit al misteri de la redempció de la humanitat en Crist. Tot el misteri de salvació brota de l'amor misericordiós de Déu a favor del llinatge humà. Hem de tenir ben clar que santa Maria no ens aparta mai de la comunió de l'Església, perquè és la Mare del poble fidel.

Tot el misteri de Maria de Natzaret està íntimament unit al seu Fill, el nostre Salvador

En Maria de Natzaret és clar el seu paper de cooperadora en l'obra de la gràcia a favor dels homes. Es fa palès en el moment de l'anunciació de l'àngel amb el seu «sí» com *l'esclava del Senyor*. Un altre moment on es fa palesa la presència humana al costat del Redemptor, aportant el seu sofriment, és al peu de la creu de Jesús, tal com ens ho fa present l'evangelista Joan. En la mateixa línia de cooperació de Maria, cal tenir també present l'escena evangèlica de les noces de Canà de Galilea. Ella, mare atenta a les necessitats, demana al seu Fill que es manifesti. En les dues escenes joàniques, Maria és anomenada «dona». L'obra redemptora és de Crist. Maria, la nova Eva, i amb ella tota persona, és cridada a cooperar-hi amb la intercessió, el servei, el sofriment, segons l'escola de sant Pau: *Estic content de patir per vosaltres*.

Així continuo en la meua pròpia carn allò que encara falta als sofriments del Crist en bé del seu cos que és l'Església (Col 1,24).

Maria és en tot el seu misteri la qui és omplerta de gràcia. L'afirmació de fe que ens fa dir que ella és immaculada, sense cap pecat, fins i tot sense el pecat original, té la seva arrel en la redempció del seu Fill, pel misteri pasqual de la seva mort i resurrecció. La nota vaticana abans esmentada afirma: «La nostra salvació és obra solament de la gràcia salvadora de Crist i no de cap altre.» I continua: «També la plenitud de gràcia de Maria existeix perquè ella la va rebre gratuïtament, abans de qualsevol acció seva, "en atenció als mèrits de Jesucrist Salvador del gènere humà".» No oblidem mai que el misteri de Maria, com el de l'Església, s'entén molt bé amb la comparació del sol i la lluna: el sol té la llum pròpia; la lluna, tot el que té de llum és reflex de la solar.

